

ȘCOALA NOUĂ

Revista pedagogică a corpului didactic primar din jud. Bihor.
Organul oficial al Revizoratului școlar din ORADEA-MARE.

inșertjuni și relame se publiă după
tarif. Manus risele nu se Inapoiază.

Apare la 1 și 15 a lunii.

Director: Gh. Tulbure.

Abonamente:

Pe an Lei 90
Pe 1/2 an Lei 50
Redacția și Administrația la biroul
Revizoratului.

PARTEA OFICIALA.

Nr. 263 923.

Circular

către toate școlile primare din județul Bihor.

Prin deciziunea Nr. 97375 din 7 Octombrie a c. publicată în Monitorul Oficial Nr. 158/922, Onor. Ministerul dispune ca Decretul-Lege Nr. 3138 din 23 Iulie 1919 pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare și regulamentul pentru organizarea comitetelor școlare de pe lângă școalele primare, sancționate cu decretul regal Nr. 538 din 13 Ianuarie 1920, publicat în Monitorul oficial Nr. 269 920 să se aplice în toate școalele primare din întreg cuprinsul țării.

În baza acestei dispozițiuni se vor lua imediat toate măsurile ca pe lângă școalele primare urbane și rurale din județ să se înființeze, organizeze sau completeze în termen de trei luni, comitete școlare, după normele prevăzute în sus zisele Decrete legi și regulamente.

Se vor înființa școlare în fiecare comună rurală și pe lângă fiecare școală primară și grădiniță de copii urbane. În comunele urbane se va înființa la primăria orașului, un *comitet școlar comunal* și în fiecare județ, un *comitet școlar județean*.

Comitetele școlare comunale rurale, de pe lângă școalele primare și grădinițele de copii urbane îngrijesc de gospodăria și întreținerea școlilor respective conform dispozițiunilor art. 2 din Decretul-Lege menționat mai sus, Comitetele școlare de pe lângă școalele primare și grădinițele de copii urbane, iar comitetul școlar județean supraveghează și controlează activitatea comitetelor școlare din comunele rurale.

Comitetele județene și comunale urbane sunt puse sub controlul și conducerea directă a Ministerului Instrucțiunii, control și conducere care se exercită de Casa Școalelor și a Culturii Poporului, în

ceia ce privește gestiunea fondurilor și prin organele de control școlare: inspectorii generali, inspectorii de specialitate, inspectorii de circumscripție și revizorii școlari, în ce privește activitatea culturală și educativă a lor.

Instituțiunile care funcționează în momentul de față cu acelaș scop sau cu scopuri asemănătoare, dar sub diferite numiri; ca: eforii, sfaturi gospodărești, etc., se vor reorganiza și completa cu numărul de membrii prevăzuți pentru categoria respectivă de școală, până în trei luni, după normele prevăzute în legea și regulamentele comitetelor școlare.

Fondurile din care comitetele școlare din comunele rurale, comitetele de pe lângă școalele primare urbane, comitetul comunal urban și cel județean, își vor forma veniturile prevăzute de legea comitetelor școlare, vor fi înscrise în bugetele comunelor și județelor, cu începere dela 1 Aprilie 1923, în scopul acesta s'au făcut interveniri necesare la Ministerele de Interne și Finanțe.

Comunele rurale contribuiesc cu 14% și cele urbane cu 10%, din totalul veniturilor ordinare și extraordinare. S'a mai cerut Ministerului de Interne ca până la 1 Aprilie 1923, comunele și județele să treacă sub administrația comitetelor școlare, fondurile prevăzute în bugetele lor, pentru întreținerea școalelor primare.

Deasemenea imobilele și terenurile cu care sunt în proprietate școalele precum și fondurile instructive trec sub administrația comitetelor școlare care le arendează sau închiriază în folosul școalei.

Până atunci comitetele se vor îngriji să-și strângă fonduri pentru crearea veniturilor extraordinare prevăzute de lege.

Registrele de încasări și plăți se procură prin Administrația Casei Școalelor.

Dispozițiile regulamentulului referitor la organizarea, funcționarea și atribuțiile acestor comitete sunt următoarele:

REGULAMENT

pentru aplicarea Decretului-Lege privitor la organizarea comitetelor școlare depelângă școlile primare

CAPITOLUL I.

Dispozițiuni generale.

Art. 1. — În fiecare comună rurală, pelângă fiecare grădina de copii și școală primară din comunele urbane, se înstăie câte un comitet școlar format din reprezentanți ai corpului didactic respectiv, ai autorităților comunale, ai cetățenilor cari se interesează de bunul mers al învățământului și răspândirea culturii în popor, ai instituțiilor sau corporațiilor respective, ai părinților copiilor, ai foștilor elevi, etc.

În fiecare județ se înstăie câte un comitet școlar județean, în fiecare oraș câte un comitet școlar comunal.

Art. 2. — Înstăierea acestor comitete școlare are de scop, de: a supraveghea conducerea și bunul mers al școlii; a asigura întreținerea localului și a materialului didactic, a dota școala cu cele necesare; a clădi, a completa și îmbunătăți localurile anexate școlii; a contribui la înființarea grădinilor și muzeelor școlare, a atelierelor de lucru; a înființa și susține bibliotecile școlare și populare; a înființa cursuri speciale de un grad superior celui primar, a ajuta facerea de conferințe, lecturi și șezători, cercuri culturale, serbări, teatrul școlar, coruri școlare, a îndruma pe tinerii spre comerț, agricultură și meserii; a înființa societăți corale, de jocuri, de gimnastică, de ajutor reciproc, excursii școlare, etc.; a pregăti pe elevi pentru educația lor socială și cetățenească; a ajuta pe elevi cu căști, cu îmbrăcăminte, cu mâncare, înființând cantine și cămine școlare, a ajuta asistența medicală gratuită a elevilor săraci; a înființa băi școlare; a organiza colonile școlare, cursuri în aer liber, etc.

Art. 3. — Comitetele școlare, din momentul constituției conform legii de față, sunt persoane juridice.

Ele vor fi reprezentate în justiție prin președintele și secretarul comitetului.

Art. 4. — Comitetele școlare sunt supuse controlului și conducerii ministerului instrucției, control și conducere pe care ministerul îl exercită prin Administrația Casei Școlilor și Culturii Poporului în ce privește gestiunea fondurilor și prin organele sale de control: inspectorii generali, inspectorii de specialități, inspectorii de circumscripție, revizorii școlari în ce privește activitatea culturală și educativă.

Art. 5. — Administrația Casei Școlilor și Culturii Poporului, va imprima tuturor comitetelor o unitate de acțiune ridicând normele și dând instrucțiunile necesare de conducere.

Administrația Casei Școlilor se va pronunța în ultima instanță în privința contestațiilor alegerilor și orice alte neînțelegeri sau contestații. Ea va verifica bugetele și gestiunea comitetelor școlare județene, comunale.

Administrația Casei Școlilor va întocmi și va îngriji să se tipărească registrele și imprimările tip, pentru ținerea contabilității și arhivei.

CAPITOLUL II.

Comitetele școlare din comunele rurale.

SECȚIUNEA I.

Constituția comitetului școlar.

Art. 6. — În fiecare comună rurală se înstăie câte un comitet școlar, care are sarcina de a aduce la îndeplinire îndatoririle comunelor rurale pentru întreținerea școlilor și răspândirea culturii în popor.

Comitetul școlar are sediul în satul de reședință al comunei.

Art. 7. — El se compune din:

1. Primarul comunei, sau un delegat ales de consiliul comunal.

2. Preotul paroh și învățătorul, dacă sunt câte unul, sau un preot și un învățător aleși de colegii respectivi, când sunt mai mulți.

3. Patru locuitori din comună, aleși dintre sătenii fruntași, de către cetățenii cu drept de vot pentru comună, în adunarea generală anuală.

Între acești patru membri, pot fi și donatorii școlii, aleși de adunarea generală anuală.

Art. 8. — Membrii comitetului aleg dintre ei un președinte pe timp de un an, în cea dintâi întrunire a comitetului, după confirmarea membrilor noi aleși în adunarea generală anuală.

Președintele poate fi reales, învățătorul e de drept secretar.

Președintele împreună cu secretarul reprezintă comitetul înaintea instanțelor judecătorești, a autorităților administrative, financiare și școlare.

În lipsa vremelnică a președintelui, comitetul poate da delegație unui alt membru să-l reprezinte în toate treburile lui, înaintea autorităților și instanțelor judecătorești.

Președintele convoacă comitetul oricândea se simte nevoia, prezidează întrunirile comitetului și ale adunărilor generale ale alegătorilor, afară de alegerea membrilor în comitet.

În lipsa lui prezidează preotul din comitet sau membrul delegat.

Președintele semnează corespondența și ordonanțele de plată, împreună cu secretarul; aduce la îndeplinire hotărârile comitetului și supraveghează ca toți membrii să-și îndeplinească datorile impuse prin lege și regulament.

Art. 9. — Secretarul scrie și ține corespondența, arhiva și inventarul de avere a comitetului; încasează

colectele, donațiile și le varsă perceptorului sub luare de chitanță; păstrează „Cartea de aur” și înscrie în ea donatorii, alcătuiește tabloul de nume ale alegătorilor și îngrijește de afișarea lor.

Secretarul scrie procesele verbale ale ședințelor comitetului și ale adunărilor generale și citește darea de seamă despre activitatea și gestiunea comitetului la adunarea generală.

La încheierea anului școlar, toate lucrările care cad în sarcina secretarului trebuie să fie terminate și trecute în registru.

Art. 10. — Sarcina de membru în comitetul școlar este onorifică.

Nici președintele, nici secretarul nu primesc vre-o diurnă sau leafă.

Art. 11. — Comitetul școlar se întrunește oricând e nevoie și în mod obligator odată pe lună.

Art. 12. — Ședințele comitetului se țin cu majoritatea membrilor și hotărârile se iau cu majoritatea membrilor prezenți.

Pentru fiecare ședință se încheie într'un registru anume proces verbal, în care se consemnează hotărârile luate.

Art. 13. — Alegerea membrilor în comitetul școlar se face pe timp de patru ani de către adunarea generală anuală.

Cei patru membri aleși se reînolesc pe fiecare an, câte unul în ordinea vechimei. Preotul și învățătorul se reînolesc după patru ani.

Membrii ale căror mandate expiră se pot realege.

Dreptul primarului sau al delegatului consiliului comunal de a fi membru în comitet e valabil atâta timp cât îndeplinesc atribuțiunile arătate mai sus în administrația comunală.

SECȚIUNEA II

Adunarea generală

Art. 14. — În fiecare an, locuitorii cu drept de vot din comuna rurală, convocați de primar, se întrunesc în adunare generală, într-o Duminică sau sărbătoare legală din luna Ianuarie.

Convocarea se face prin anunțuri, care vor fi lipite cu cel puțin trei săptămâni înainte, pe ușile școalelor, bisericilor și primariei și prin strigări cu trei zile înainte, în toată comuna.

Aceste anunțuri și strigări, pelângă ordinea de zi, vor mai cuprinde și mențiunea că, dacă la prima convocare nu se întrunește o treime cel puțin, din numărul total al alegătorilor, adunarea se va amâna pentru Duminică următoare, când va lucra și proceda la dezbateri și alegeri, cu orice număr de alegători.

Anunțurile și strigările vor mai arăta ziua alegerilor, numărul membrilor de ales și localul de întrunire al alegătorilor.

Lista alegătorilor va fi afișată tot cu trei săptămâni înainte de data adunării generale anuale.

Afișarea convocării și a listelor de alegători, se

va constata prin încheiere de proces verbal, de către notarul comunei. Un exemplar din acest proces verbal se va anexa la dosarul adunării generale.

Art. 15. — Adunarea generală anuală are dreptul:

1. A alege câte un membru nou în locul celui mai vechiu, al cărui mandat expiră.

2. A cerceta și aproba propunerile comitetului pentru clădirea sau completarea localurilor școlare, a locuințelor învățătorilor, pentru cumpărarea de imobile necesare școalelor, pentru procurarea de material didactic și în fine a examina și a aproba toate propunerile comitetului școlar, cari intră în atribuțiunile acestui comitet.

3. A aproba darea de seamă despre activitatea și gestiunea comitetului școlar în cursul anului expirat la 31 Martie trecut.

4. A aproba bugetul de venituri și cheltuieli ale anului financiar viitor, care începe la 1 Aprilie.

5. A hotărî înființarea posturilor noi de învățători, a maestrilor speciali, plățiți de comitetul școlar, sau în asociere cu alte comune, în vederea desfășurării unei activități comune.

6. A propune comitetului școlar județean înființarea de noi școale rurale în comună.

7. A supraveghea activitatea comitetului școlar.

8. A delega un membru din comitet la adunarea generală școlară a județului.

9. A fixa suma cu care comitetul școlar din comuna rurală, contribuie la veniturile comitetului școlar județean.

10. A proclama membrii de onoare, persoanele cari vor fi făcut donațiuni însemnate, sau vor fi lucrat cu deosebită râvnă la propășirea școalelor și a decide înscrierea lor în „Cartea de aur” a comitetului. Propunerea se face de comitet.

Art. 16. — Biroul adunării generale se compune din președintele și secretarul comitetului și din cei doi alegători asistenți aleși, la deschiderea ședinței, în conformitate cu dispozițiunile art. 18.

Adunarea generală e legal constituită, când se întrunește cel puțin o treime din numărul alegătorilor.

Dacă la prima convocare nu se întrunește acest număr, adunarea se va ține în Duminică următoare, cu oricâți alegători ar fi prezenți și fără a se mai face noi convocări.

Art. 17. — Ordinea de zi a adunării generale anuale va fi întocmită de comitet. Ea va conține în mod obligator:

1. Darea de seamă despre mersul și gestiunea comitetului în cursul anului, citite de secretar. În ea se vor expune trebuințele școalelor și se va schița programul de activitate al anului viitor.

2. Citirea și afișarea imediată a listei cu numele donatorilor din cursul anului și din timpul ședinței. Sumele colectate cu prilejul acestei întruniri, se vor depune imediat perceptorului sub luare de chitanță, care se va păstra la secretar.

3. Proclamarea membrilor de onoare și înscrierea lor în „Cartea de aur” a comitetului și a membrilor donatori, cari vor contribui benevol cu suma de 50 lei anual, pentru realizarea scopurilor comitetului.

4. Aprobarea dării de seamă despre activitatea și gestiunea comitetului în cursul anului precedent, după ce va lua cunoștință despre rezultatul verificării făcute de comitetul școlar județean.

5. Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli ale anului financiar viitor.

6. Fixarea sumei cu care comitetul școlar rural contribuie la veniturile comitetului școlar județean.

7. Delegarea prin aclamare a unui membru din comitet la adunarea generală școlară a județului.

8. Orice alte propuneri referitoare la interesele școlii și ale răspândirii culturii în popor, în special acelea prevăzute la No. 5, 6, 7, 8 și 7, din art. 53.

9. Alegerea membrilor în comitet.

Alegerea e prezidată de primar.

a) Se comunică adunării numele membrilor al căror mandat expiră.

b) Se procedează la alegerea unui membru în locul celui mai vechi din cei patru aleși, eventual în locul celor morți, demisionați, plecați din comună, îndepărtați sau destituiți.

Persoanele cari nu au drept a fi alese la comună, nu pot fi alese nici în comitetul școlar.

Art. 18. — Președintele alegerii va fi asistat și ajutat în îndeplinirea sarcinilor lui, de doi alegători asistenți, cu știință de carte și de secretarul comitetului, care scrie și contrasemnează toate actele privitoare la alegere.

Dacă se prezintă o singură listă de candidați, aceștia vor desemna pe ambii alegători asistenți. Dacă sunt două liste, candidații fiecăreia vor desemna câte un alegător asistent. Dacă se prezintă trei sau mai multe liste, candidații fiecăreia propun câte un asistent, iar președintele trage la sorți doi din ei, cari vor fi alegători asistenți.

În cazul când candidații nu vor desemna asistenți, președintele îi va numi dintre alegătorii prezenți la deschiderea ședinței.

Alegătorii asistenți vor lua parte la operațiunile alegerii, numai în cazul când candidații pe cari îi reprezintă își mențin candidatura. În caz contrar președintele va completa locul vacant, conform al. 2 sau 3, după cum va fi cazul.

Art. 19. — Alegătorii asistenți vor îndeplini orice însărcinare li s'ar da de președinte. Ei au numai vot consultativ.

Art. 20. — Alegerea se face pe scrutin de listă.

Art. 21. — Candidații fiecărei liste vor fi propuși președintelui comitetului, prin o declarație în două exemplare, scrisă și semnată decâte un propunător, cu cel puțin cinci zile libere înainte de data alegerii. Președintele certifică primirea și data depu-

nerii și înapoiază un exemplar propunătorului, iar pe celălalt îl păstrează pentru dosarul alegerii.

Art. 22. — Buletinele vor fi scrise sau tipărite, prin îngrijirea și pe seama comitetului, pe hârtie de acelaș mărime, culoare și calitate. În vederea unui eventual balotaj, se va face din fiecare listă depusă un număr îndoit de exemplare, câți alegători sunt pentru comitet.

Fiecare listă va purta deasupra numelor candidaților un semn deosebit de al celorlalte liste (crucea, stea, cerc, etc.), și va fi stampilată cu stampila comitetului, în ajunul zilei de alegere.

Art. 23. — Președintele, secretarul și asistenții, sunt dator să înceapă operațiunile alegerii după terminarea desbaterilor ordinii de zi. În timpul votării, nimeni afară de candidați, președinte, asistenți și secretar, nu poate rămâne în sala de vot. Lipsa candidaților sau a asistenților nu poate zădărnici alegerea. La golirea sălilor, pentru începerea operațiunii votării, președintele împarte fiecărui alegător câte un buletin din fiecare listă depusă.

Art. 24. — Fiecare alegător vine cu buletinul candidaților pe cari îl votează, îndoit uniform, în patru, și-l înmânează președintelui care îl introduce în urnă.

Secretarul notează în listă pe alegătorii cari votează.

Art. 25. — În sala de vot vor fi primiți odată numai câte trei alegători. Îndată după votare, fiecare alegător e dator să părăsească sala de vot.

Art. 26. — Președintele hotărăște singur în toate incidentele și reclamațiunile ce s'ar ivi în timpul votării, iar secretarul le consemnează în procesul verbal de mersul alegerii. Președintele e dator să consemneze în proces verbal orice observație s'ar face de către un alegător asistent.

Reclamațiunile făcute în scris vor fi vizate de președinte și alăturate la dosarul alegerii.

Art. 27. — Președintele are singur poliția adunării alegătorilor. Puterile lui se întind în localul de votare și în curte.

Pentru păstrare liniștei și a bunei rânduieli, ca și pentru executarea măsurilor ordonate, președintele are la dispoziția sa jandarmeria rurală din comună.

Președintele va menționa în procesul verbal al alegerii orice tulburări sau neorânduiri ivite. În caz de tulburări sau dezordine, președintele poate suspenda votarea pentru un timp scurt. Această suspendare se va consemna în procesul verbal.

Art. 28. — Alegătorii nu vor putea intra în localul de vot armați, nici cu bastoane, afară de cazurile de infirmitate vădită.

Art. 29. — Îndată ce președintele declară votarea terminată, lasă liberă intrarea în sala de vot, procudează la numărătoarea și apoi la desfacerea buletinelor.

Președintele citește cu glas tare numele candi-

daților votați. Secretarul și asistenții notează pentru fiecare numărul voturilor obținute.

Art. 30. — Sunt nule:

a) Buletinele cari nu poartă stampila de control a comitetului.

b) Acelea care conțin ștersături, înlocuiri ori adăogiri de nume precum și orice semn care ar putea fi interpretat că e făcut printr'o înțelegere de mai înainte.

Art. 31. — Anularea se pronunță de președinte chiar la citirea lor. Buletinele declarate nule se semnează de președinte, secretar și asistenți și se alătură la dosarul alegerii, împreună cu un buletin neanulat.

Art. 32. — Se proclamă aleasă lista candidaților cari au întrunit majoritatea absolută a alegătorilor votați. Buletinele anulate intră în numărul voturilor exprimate și se socotesc la calcularea majorității absolute.

Art. 33. — În caz de balotaj, se procedează în dată la o nouă alegere și se proclamă aleasă lista care întrunește cel mai mare număr de voturi. În caz de paritate sorțul hotărăște.

Pentruca alegerea după prima convocare să fie valabilă, trebuie să voteze cel puțin a treia parte din numărul alegătorilor înscrși în liste. Când se depune o singură listă, aceasta se proclamă aleasă de drept.

Art. 34. — Alegerea preotului și a învățătorilor de către colegii lor respectivi se face în urma alegerii membrilor săteni și după aceleași norme, afară de afișarea listei preoților și învățătorilor alegători.

Art. 35. — Actele referitoare la alegeri se înaintează chiar a doua zi comitetului școlar județean, pentru aprobarea și întărirea celor aleși.

Art. 36. — Alegerea poate fi contestată de cel puțin cinci alegători. Contestațiile vor fi declarate chiar în ziua alegerii.

Art. 37. — Președintele biroului de alegere va lua act, va încheia proces verbal de toate contestațiile și le va înainta comitetului județean împreună cu celelalte acte referitoare la alegeri.

Comitetul județean se va pronunța asupra lor în termen de 10 zile. Rezultatul împreună cu contestațiile și lucrările alegerii vor fi înaintate Casei Școalelor, care se va pronunța în termenul cel mai scurt și în ultimă instanță. Când va crede necesar, poate orândui cercetare prin organele școlare de control.

Dacă contestația este admisă, comitetul procedează la o nouă alegere în a doua Duminică după primirea rezultatului, cu orice număr de alegători prezenți și după aceleași norme ca la prima alegere.

Anunțurile și stigările pentru convocarea acestei adunări generale se vor face cu cel puțin cinci zile înainte de ziua alegerii.

În caz de respingere a contestațiilor Casa Școalelor confirmă pe cei noui aleși, comunicând aceasta comitetului comunal prin comitetul județean.

Art. 38. — Când nu se face nicio contestație comitetul școlar județean întărește pe cei aleși și odată cu comunicarea întăririi pune în vedere administratorului plășii să ia îndată jurământul lor.

Nouii aleși intră în funcțiune la 1 Aprilie.

Art. 39. — Adunarea generală se poate întruni și ține ședințe extraordinare în cursul anului ori când este convocată de două treimi din numărul alegătorilor sau de două treimi din comitet.

SECȚIUNEA III.

Fondurile școlare și administrarea lor.

Art. 40. — Comitetul școlar administrează în folosul școlii și al culturii poporului următoarele fonduri:

a) Venituri ordinare:

1. 14% din veniturile comunelor, reprezentând contribuțiunea obligatorie a comunei pentru întreținerea școlii. Procentul acesta se calculează la totalul veniturilor comunei pe întregul an financiar și se percepe și la plusul de încasări constatate la sfârșitul anului peste prevederile bugetare. Consiliul comunal sau delegația județeană nu pot reduce cota datorită pentru întreținerea școlii. Suma cuvenită se va impune din oficiu în bugetul comunei, conform art. 76 din legea învățământului primar, și se va vărsa comitetului cu precădere, asupra oricărei subvenții către Stat sau județ.

În cazul când comuna va refuza să verse la timp partea datorită, comitetul va urmări prin perceptorul fiscal orice venit al comunei, până la încasarea sumei cuvenite.

2. Veniturile bunurilor mobile și imobile, proprietatea școlii din comună, precum și a fondului instruct.

Imobilele, cum sunt pământurile școlare se arendează de comitet, de preferință și pe prețul regional, învățătorilor bărbați titulari la școlile din comună, dacă nu dispun de cel puțin cinci hectare teren propriu sau de câmpuri de experiență ale școlii și cu respectarea dispozițiilor prevăzute în art. 66, alin. IV din legea învățământului primar.

În lipsă de învățători bărbați titulari, terenurile se vor arenda prin licitație publică, după normele de arendare a bunurilor comunale.

Terenurile de cultură, cu cari sunt dotate școlile prin legea din 23 Martie 1908, pentru câmp de experiență și lucrări practice agricole cu elevii nu pot fi arendate de comitet, dacă sunt cultivate într'adevăr în conformitate cu dispozițiunile legii.

Comitetul școlar va hotări pentru ele felul de cultură și de experiență ce trebuie să se facă, pentruca să servească sătenilor, de model de cultură.

În cazul când aceste terenuri nu vor fi cultivate cu elevii conform legii și hotărârei comitetului, învățătorii vor fi obligați să plătească arenda după normele de arendare ale celorlalte terenuri. În cazul când

posturile sunt ocupate de suplinitori sau învățătoare titulare, terenul de experiență va fi dat în arendă de comitet, după normele de mai sus, și numai pe termen de un an.

Casele, clădirile de orice fel, vor fi închiriate pe timp de 1—3 ani, prin licitație, preferindu-se în condiții egale, învățătorii care nu au locuință proprie în comună.

3. O treime din veniturile arendării cămărelor.

Această treime se încasează de percepătorul comunal odată cu celelalte două treimi și se varsă în contul comitetului, în schimbul unei chitanțe din registrul comitetului școlar.

4. Venitul fondului de rezervă, al economiilor și excedentelor bugetare ale școlii sau școlilor din comună.

Fondul de rezervă se formează din 10—25%, din economii, excedente, și încasări peste prevederile bugetare.

b) Venituri extraordinare:

1. Subvenții permanente sau temporare din partea Statului, a județului sau a comunei, instituțiilor financiare, contribuțiile locuitorilor, etc.;

2. Ajutoare dela comitetul școlar județean.

3. Venitul fondului cultural al băncilor populare, al obștilor și cooperativelor din comună, sau subvenții prevăzute în bugetele lor, etc.;

4. Beneficiul ce trece peste 6% din câștigul realizat de societățile de cumpărare, conform art. 20 din legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase.

5. Sumele realizate din amenzi școlare, din taxele școlare ale elevilor străini și cota parte din taxele de examen ale celor pregățiți în particular.

Pentru încasarea amenzilor școlare, percepătorul nu va mai avea dreptul la remiza specială, prevăzută prin art. 9 din legea învățământului primar.

Taxele de frecvență ale elevilor străini și taxele de examinare ale celor pregățiți în particular se vor depune percepătorului în contul comitetului, care va repartiza prin ordonanțe de plată cota parte cuvenită comisiei examinatoare și Casei de credit a corpului didactic.

6. Orice rețineri din salariu, făcute membrilor corpului didactic pentru absențe, pedepse disciplinare, posturi suplinite.

Aceste rețineri vor fi înscrise în statele de prezență și achitate, întocmite de revizorul școlar. Administrația financiară le va varsa comitetelor școlare respective, în schimbul unei chitanțe din registrul de încasare.

Chitanța se va anexa la ordonanța de plată. Revizorul școlar va încunoștința comitetele școlare respective despre sumele reținute în contul lor.

7. Donații legate și veniturile lor. Comitetul școlar se va conforma strict condițiilor sub cari donațiile sau legatele au fost făcute.

8. Din colecțiile și subscripțiile făcute cu aproba-

rea comitetului, din beneficiile serbărilor școlare, din beneficiile realizate din vânzarea cărților și rechizitelor școlare.

Elevii școlilor rurale își vor procura cărțile și rechizitele, la începutul anului, prin comitet, care le va desface prin diriginții școlilor respective pe temeiul art. 13 și 66 din legea învățământului primar. Beneficiul net se varsă percepătorului.

9. Toate succesiunile vacante până la 10.000 lei revin de drept comitetului școlar din comuna respectivă. Comitetul școlar va întrebuința numai venitul, fondul rămânând inalienabil.

10. Orice alte venituri întâmplătoare sau create prin alte legi.

Orice sumă încasată direct de comitet, se varsă percepătorului, sub luare de chitanță.

Art. 41. — Din aceste venituri, comitetul școlar va plăti toate cheltuielile ordinare și extraordinare reclamate de întreținerea localului și răspândirea culturii în popor în modul următor:

1. Administrarea bunurilor imobile și mobile ale școlilor.

2. Chiria localurilor de școală și a locuinței diriginților, când n'au locuințe pentru diriginți.

3. Reparațiunile și întreținerea localurilor de școală și a locuinței diriginților. Reparațiunile de întreținere, cari după codul civil, cad în sarcina chiriașilor, vor fi făcute de diriginți.

4. Procurarea și întreținerea mobilierului școlar, a materialului didactic, uneltelor de lucru manual.

5. Întreținerea curățeniei localurilor de școală.

6. Încălzitul și luminatul localurilor de școală și al locuințelor diriginților.

7. Cheltuieli de cancelarie.

8. Remiza acordată percepătorului, pentru încasarea amenzilor și a taxelor școlare.

9. Ajutorarea elevilor săraci cu cărți, hrană și îmbrăcăminte și asistență medicală gratuită.

10. Subvențierea obligatorie în folosul comitetului școlar județean.

11. Înființarea școlilor de adulți știutori și neștiutori de carte mai mari de 16 ani.

12. Înzestrarea bibliotecilor școlare și populare cu cărți și reviste.

13. Anuitatea împrumuturilor contractate pentru clădirea localurilor școlare.

14. Plata personalului didactic și a măștrilor speciali la școlile înființate de comitet.

15. Înființarea de ateliere de lucru manual.

16. Recompense învățătorilor cari au frecvența cea mai regulată și promovările cele mai mari.

17. Recompense școlărilor merițoși.

18. Burse pentru întreținerea școlărilor săraci dar merițoși în școlile normale, de agricultură, meserii, cursuri de vară sau iarnă, etc.

19. Înființarea și întreținerea grădinilor de copii.

20. Contribuția la asociația comunelor pentru în-

ființarea și întreținerea unei școli de un grad superior celui primar.

21. Suma destinată pentru formarea fondului de rezervă

Fondul de rezervă va fi păstrat la Casa de depuneri, iar excedentele și economiile la banca populară,

22. Fondul pentru deschidere de credite.

Art. 42. — La bugetul de cheltuieli se va anexa un stat, în care se va arăta amănunțit modul de repartizare al cheltuielilor dela fiecare capitol, de exemp'u: pentru capitolul reparațiilor se va arăta suma hotărâtă pentru fiecare școală din comună, pentru cap. încălzitului și luminatului se va preciza cantitatea și costul combustibilului fiecărei școli, fiecărui diriginte, etc.

Art. 43. Sumele necesare pentru împlinirea sarcinilor de mai sus, se vor prevedea în buget, în marginile puterilor bugetare ale comitetelor și se va da totdeauna precăde celor mai necesare.

Între cele dinău preocupări ale comitetului școlar va fi clădirea, completarea și îmbunătățirea cât mai grabnică a localurilor de școală.

Comitetul școlar va contribui din toate puterile lui la sarcina comunei de a clădi localuri de școală. În scopul acesta el va putea contracta împrumuturi, cu aprobarea comitetului școlar județean, la banca populară, sau alte instituții financiare.

Comitetul va satisface în primul rând cerința de local și întreținere al școlii primare și în al doilea rând celelalte cerințe pentru răspândirea culturii în popor.

Lucrările de clădiri și reparații se vor executa prin licitații, prin oferte scrise sau prin bună învoială, după dispozițiile legii de contabilitate a Statului. Aprobarea planurilor și expunerii localurilor noi se va da de Casa Școalelor.

Art. 44. — Bugetul de venituri și cheltuieli întocmit de comitet va fi supus aprobării adunării generale anuale. O copie de pe el se va comunica și percepătorului. Exercițiul financiar începe la 1 Aprilie al fiecărui an.

Art. 45. — Serviciul de percepere și casierie se face obligator de percepătorul comunal, care va ține contabilitate, registre și arhivă deosebită pentru fondul școlar. Percepătorul ține următoarele registre obligatorii pentru încasări și cheltuieli:

1. Jurnal de casă și partizi de venituri și cheltuieli (model No. 1);
2. Registrul cu cotor de chitanță pentru sumele încasate (model No. 2);
3. Registrul pentru înscrierea recipiselor și a altor acte de valoare, consemnate de comitet, comună, județ, Stat sau alte instituții publice în contul comitetului școlar (model No. 3.)

Registrele vor fi numerotate, șnuruite, sigilate, parafate și semnate de președinte și secretar.

Art. 46. — Pentru sumele încasate direct dela locuitori, pentru taxele și amenzile școlare încasate,

perceptorul va primi aceluși remiză de 3—9 la suta, ca dela sumele încasate pentru comună.

Art. 47. — La sfârșitul fiecărei luni, percepătorul va înainta comitetului un extras (copie) de pe jurnalul de venituri și cheltuieli pentru toate operațiunile din aceia lună.

Art. 48. — Comitetul se servește și păstrează următoarele registre:

1. Registrul de intrare și ieșirea hâtiilor.
2. Condica de expediție.
3. Registrul de procesale verbale al ședințelor comitetului și al adunării generale.
4. „Cartea de Aur”, a donatorilor.
5. Registrul de ordonanțe sau bonuri de plată (model No. 4.)
6. Registrul inventar al întregului avut al școlilor sau școlii din comună.
7. Un registru chitanțier de cotizații, subscripții și orice sume, cari nu s'ar colecta sau subscrie prin liste de secretar (model No. 32.) Aceste sume se vor vărsa îndată percepătorului sub luată de chitanță.
8. Registrul de inspecțiuni și control.

Art. 49. — Orice plată se face pe temeiul unei ordonanțe semnată de președinte și contra semnată de secretar. În ea se va arăta pentru ce se face plata și art. din bugetul cheltuielilor. Pentru ce preîntrăpinerea cheltuielilor mărunte sau urgente, secretarul va păstra totdeauna la sine o sumă oarecare, ordonanțată pe baza unei încheieri a comitetului. La bonul de plată se va anexa o copie după această încheiere. După cheltuirea acestei sume, secretarul va prezenta acte justificative, după care i se va încredința o nouă sumă. Ordonanțe de plată în contul exercițiului expirat se emit până la 1 Mai și se pot achita până la 1 Iunie. După această dată orice plăți în contul exercițiului expirat la 31 Martie se achită din credite deschise anume.

Art. 50. — Pentru lucrările făcute fără plată, comitetul va avea un registru în care secretarul va nota lucrul, munca, transportul fără plată.

Art. 51. — Pentru toate sumele cheltuite și pentru cari se emit ordonanțe de plată, comitetul va lua acte justificative: chitanțe, facturi, conturi, situații, etc. Un exemplar din actele justificative se va anexa la ordonanță, iar o copie se păstrează de comitet, care va forma cu ele dosare. Actele justificative și conturi de gestiune (model No. 5) vor fi înaintate după încheierea anului bugetar până la 1 Iunie cel mai târziu, comitetului județean, spre a le verifica. Constatările verificării comitetului județean vor fi comunicate adunării generale, care va da descărcare.

În caz de neaprobare, comitetul școlar se va adresa Casei Școalelor, care va decide în ultima instanță.

Art. 52. — Întreaga avere mobilă și imobilă va fi trecută într'un inventar întocmit în 3 exemplare, din care unul va fi păstrat de comitetul școlar rural, altul de comitetul județean și al treilea de Casa Școalelor.

Art. 53. — Orice membru al comitetului, contro-

lor financiar, revizor școlar și orice alt organ împuternicit de Casa Școlilor poate cerceta fondurile școlare și în caz de nerezultă, va anunța pe administratorul financiar al județului, când e vorba de perceptor și pe comitetul școlar județean, când e vorba de membrii comitetului școlar rural.

La nevoie va putea recurge la autoritatea Casei Școlilor.

SECȚIUNEA IV.

Atribuțiunile comitetelor școlare rurale.

Art. 54. — Comitetul școlar are în sarcina sa :

1. Administrarea bunurilor mobile și imobile ale școlii sau școlilor din comună, în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în regulamentul de față.

2. Aducerea la îndeplinire a hotărârilor adunării generale și hotărârilor comitetului școlar județean.

3. Inchirierea și repararea localurilor de școală, procurarea materiilor didactice, mobilierului, uneltelor de grădinarie, de lucru marul și de învățământ casnic.

4. Procurarea combustibilului și iluminatului localurilor de școală și a locuinței diriginților.

5. A îngriji de întreținerea școlilor și clădirilor care aparțin școlilor de comună, a asigura întreținerea mobilierului și materialului didactic, etc.

6. Aplicarea obligativității învățământului, asigurând frecvența regulată a școlărilor prin împărțirea de ajutoare celor săraci și recompense celor meritoși. La alegerea celor săraci se vor lua de normă dările ce le plătesc părinții lor către Stat și comună.

În vederea aplicării obligativității școlare, câte trei membrii delegați de comitet, sunt ținuți să se întrunească cu rândul, cel puțin odată de săptămână, spre a pronunța amenzi școlare, în conformitate cu dispozițiunile din legea învățământului primar, părinților care nu și trimit de bună voie copiii la școală.

Ei vor chema pe părinții sau reprezentanții școlărilor care au absentat trei zile, fără motiv, în cursul săptămânii; vor cerceta pricinile absenței, vor sfătui sau vor muștra, după împrejurări, pe cei nepăsători față de școală și vor impune la amenzi pe cei îndărătnici. Chemarea părinților se face de primărie prin agenții săi.

În scopul acesta, diriginții școlilor din comună sunt datori să înainteze comitetului în fiecare săptămână lista școlărilor, care au absentat nemotivat trei zile dela școală.

7. Răspândirea culturii în popor prin susținerea școlii de aduți, înființarea și înzestrarea bibliotecilor școlare și populare, ținerea de conferințe, lecturi, șerători, cercuri culturale, serbări, teatru școlar, coruri școlare, etc.

8. Pregătirea elevilor pentru educația lor socială și cetățenească, prin înființarea de societăți corale, de ajutoare mutual, jocuri, excursii, etc.

9. Înființarea și întreținerea școlilor și a cursurilor cu caracter practic, profesional, îndrumând pe

tinerii din cursul complementar spre comerț, agricultură, și meserii; cu un cuvânt comitetul școlar are în atribuțiunile sale tot ce se prevede la art. 2 al legii.

10. Răspândirea culturii în popor.

Toți învățătorii școlilor din comună sunt datori a lucra pentru realizarea scopurilor comitetelor școlare.

Art. 56. — Numai acele comitete școlare pot crea astfel de școli și cursuri, cari au satisfăcut mai întâi nevoile de local și întreținere a școlilor primare (cursul elementar și complementar).

Art. 57. — Școlile actuale sau cele ce se vor crea în viitor, cu caracter profesional din comunele rurale, (școlile elementare și inferioare de agricultură, școlile de economie casnică) vor fi administrate de drept de dirigintele sau directorul școlii.

Comitetul școlar va administra în acest caz fondul de rezervă, format în conformitate cu art. 12. al. II, art. 17 și art. 26 din legea învățământului profesional.

Comitetul școlar va hotări pentru școlile de agricultură felul de cultură, de experiență sau de model. ce trebuie făcut; tot el va decide și înzestrarea cu unelte și vite de prăsilă în raport cu nevoile regiunii; aceasta va fi supusă însă aprobării Ministerului Instrucțiunii, după ce se va lua avizul comitetului școlar județean.

Deasemenea comitetul școlar hotărăște cu aprobarea Ministerului Instrucțiunii, în urma avizului comitetului școlar județean, atelierele ce trebuiesc create sau schimbate în cazul când nu mai este nevoie.

Art. 58. — Membrii comitetului au îndatoririle următoare:

1. A observa și îndeplini toate dispozițiunile legii comitetelor școlare și ale regulamentului său.

2. A autoriza cheltuielile trebuitoare pentru întreținerea școlilor și pentru înfăptuirea scopurilor pentru care s'au înființat comitete școlare, în marginile sumelor votate de adunarea generală și a bugetelor aprobate.

3. A îngriji de bună întrebuințare a sumelor încuvințate pentru întreținerea școlilor și pentru răspândirea culturii în popor.

4. A întocmi bugetele de venituri și cheltuieli, a le prezenta adunării generale anuale spre aprobare și ale înainta comitetului școlar județean pentru verificare.

5. A înainta comitetului județean gestiunea și actele justificative de cheltuieli spre verificare.

6. A întocmi bilanțul și darea de seamă despre activitatea și gestiunea anuală a comitetului.

7. A inspecta cassa și a verifica contabilitatea ținută de perceptor, cel puțin odată pe trimestru.

8. A primi donații în bani, mobile, imobile și în muncă și a stăruie din toate puterile pentru mărirea fondurilor comitetului, prin colecte, subscripții, serbări, reprezentații teatrale, etc.

Sumele primite se vor vărsa îndată perceptorului sub luare de chitanță.

9. A supraveghea încasarea amenzilor școlare, în termenele prescise de legea învățământului primar.

10. A înlesni școlărilor cumpărarea cărților și

rechizitelor, îngrijind să se găsească totdeauna la îndemâna lor.

11. A hotări în privința scutirii de plata taxelor de examen a elevilor pregătiți în particular, în ce privește numai cota cuvenită comitetului și de plata taxei de frecventare a elevilor străini.

12. A supraveghea frecventarea școlii, sfătuiind, îndemnând în toate prilejurile pe părinți să-și trimită copii regulat la școală, interesându-se despre lipsurile și nevoile lor materiale și ajutând pe cei săraci, cu cărți, hrană și îmbrăcăminte.

13. A îndeplini sarcinile speciale ce ar primi în mod individual, dela comitet, cum ar fi procurarea combustibilului, supravegherea reparațiilor, interesarea deșcolarii cari absentează fără motiv cunoscut dela școală, etc.

Art. 59. — Comitetul școlar e dator să îplinească lipsurile constatate de medic și organele școlare de control, ori semnalate de diriginți.

La ședințele în care se desbat trebuințele materiale ale școlii vor lua parte și diriginții respectivi, cu vot consultativ, dacă nu fac parte din comitet.

Art. 60. — Toți membrii sunt datori să lucreze cu râvnă, din toate puterile și pe toate căile, pentru bunul mers al școlii și al culturii poporului.

Membrii, cari se vor arăta nepăsători față de comitet, lipsind în mod obișnuit și nemotivat dela ședințe, pot fi îndepărtați de Casa Școlii, după propunerea comitetului școlar județean, pe temeiul arătatelor organelor școlare de control sau ale comitetului școlar rural.

Aceia cari vor pune piedici, vor lucra din rea voință împotriva comitetului, ori în sarcina cărora se vor dovedi nereguli, abateri grele dela legea și regulamentul comitetelor școlare, vor putea fi destituiți.

Destituirea se pronunță de Casa Școlii, după propunerea comitetului școlar județean, pe temeiul constatărilor organelor de control școlare, financiare sau administrative.

Împotriva primarului, a membrilor corpului didactic și a preoților destituiți, autoritățile superioare de cari depind ca atari, vor lua și măsuri disciplinare potrivite cu gravitatea vinei lor.

Cei destituiți nu mai pot fi aleși în comitetul școlar.

Încează de a face parte din comitet, până la reintegrare, învățătorii suspendați din învățământ pe baza art. 71 din lege și cei ce au suferit o pedeapsă disciplinară mai mare decât censura.

Art. 61. — Când vreunul din membrii aleși în comitet a plecat din comună, a murit, a demisionat, a fost îndepărtat sau destituit, până la noua alegere, care va avea loc la prima adunare generală anuală, membrii comitetului pot coopta în locul vacant, orice persoană onorabilă din comună.

În locul primarului sau delegatului consiliului îndepărtat sau destituit, consiliul comunal va delega până la alegerea altui primar, un membru din sânul său,

iar în locul preotului sau învățătorului îndepărtat sau destituit, comitetul va coopta alt preot, respectiv, un alt învățător din comună, sau în lipsă dintr-o comună vecină.

CAPITOLUL V.

Dispoziții finale și transitorii.

Art. 187. — Eforiile comunale cari existau în momentul promulgării decretului lege pentru organizarea comitetelor școlare, vor lua numele de comitete școlare rurale și vor funcționa până la întrunirea Adunării generale cu toate drepturile și atribuțiunile ce le dă legea și regulamentul de față în forma și cu numărul de membri cu cari s'au constituit.

Art. 188. — Prin derogare dela art. 10 din lege, primăriile comunelor rurale cu eforii sau comitete școlare, vor convoca îndată Adunarea generală extraordinară a alegătorilor cu drept de vot la comună și se va proceda la alegerea celor patru membrii, a preotului paroh, al învățătorului și al reprezentatului comunei în comitet după dispozițiile acestui regulament.

Comitetul cel nou intră în îndeplinirea atribuțiilor sale din momentul ce va primi confirmarea din partea comitetului școlar județean sau de inițiativă și va depune jurământul.

Până la întrunirea Adunării generale extraordinare, comitetul va întocmi proiectul de buget de venituri și cheltuieli școlii. Proiectul de buget pentru anul financiar 1923—1924 îl va supune dezbaterii și aprobării adunării generale.

Ordinea de zi a acestei adunări generale va fi cea prevăzută la art. 17. No. 1, 2, 5, 6, 7, 8, și 9 din regulament.

Eforiile existente în satele de reședință ca și cele din cătune vor vărsa îndată perceptorului prin luare de chitanță, fondul de care dispun și orice sume vor mai încasa până la constituirea comitetului școlar în conformitate cu decretul lege și regulamentul de față, și dela vărsare, toate plățile se vor face pe baza ordonanțelor emise în conformitate cu art. 49 din acest regulament.

Art. 189. — În comunele rurale, în care nu există eforii sau comitete școlare, primarul, preoții și învățătorii se vor constitui în comitet școlar de inițiativă în cea dintâi săptămână, care urmează după publicarea regulamentului de față și vor proceda la convocarea adunării generale, întocmind proiectul de buget pe exercițiul financiar 1923—1924.

Art. 191. — Comitetele școlare județene se vor constitui îndată ce se vor înființa jumătate din comitetele școlare rurale. Până la întrunirea generală a delegaților și formarea comitetului școlar județean, membrii de drept ai comitetului școlar județean: Președintele consiliului județean sau prefectul județului, în cazul când consiliul județean e dizolvat, împreună cu revizorul, protoereul județului și administratorul financiar se vor constitui în comitet de inițiativă și

verifica rezultatul alegerilor comitetelor școlare și confirmă pe cei aleși.

Art. 192. — Sumele cu cari comitetele școlare rurale sunt obligate să contribuie la formarea veniturilor comitetului școlar județean se vor vărsa cu începere dela 1 Aprilie 1923. Tot astfel ajutoarele pentru comitetele școlare rurale cu mijloace neîndestulătoare se vor da tot dela 1 Aprilie 1923.

Art. 194. — Adunările generale ale tuturor felurilor de comitete se vor întruni în fiecare primii 3 ani și vor desbata ordinea prevăzută la art. 11, 25, 44 și 41 din lege, afară de alegere.

Art. 195. — Pământurile cari au fost împroprietărite școalele rurale prin diferitele legi de împroprietărire, prin legea pentru dotarea școalelor rurale cu pământ de cultură din 14 Martie 1908, toate pământurile și averea mobilă și imobilă, proprietatea școalelor, administrate de Casa Școalelor și a Culturii Poporului sau primărie trec sub administrarea comitetelor școlare respective, dela 1 Aprilie 1923. Până la aceasta dată, Casa Școalelor și a Culturii Poporului și primăriile vor vărsa comitetelor școlare partea din arenză, venituri, etc., rămasă neîntrebuințată. Deasemenea loturile cumpărate de comune pentru școale, pe baza legilor de înstrăinare a bunurilor Statului din 1899, trec sub administrația comitetelor școlare, cu obligația pentru acestea de a continua să plătească ratele de amortizare.

Din fondurile administrate de Casa Școalelor, comitetele școlare vor primi și administra numai veniturile.

Terenurile și imobilele vor fi predate comitetelor școlare de un împuternicit al Casei Școalelor, respectiv al primăriei, prin încherea unui proces verbal în trei exemplare, din care unul va rămâne în păstrarea comitetului, altul se va înainta comitetului școlar județean, de către comitetele rurale și comitetului comunal urban de către comitetele școalelor primare și grădinile de copii urbane, și al treilea Casei Școalelor, împreună cu o schiță de plan cu situația terenurilor, imobilelor, etc.

Art. 196. — Bugetul pe exercițiul 1923—1924 se va vota în adunarea generală din Aprilie 1923 și se vor considera întrate în vigoare în 1 Aprilie 1923.

Art. 197. — Comitetele școlare și județene, potrivit cu inițiativele și nevoile lor, își pot întocmi în cadrul legii și regulamentului pentru înființarea și organizarea comitetelor școlare, regulamente proprii de funcționare.

Regulamentele comitetelor rurale vor fi supuse aprobării comitetului școlar județean, iar regulamentele comitetelor școlare județene, vor fi aprobate de Casa Școalelor și a Culturii Poporului.

Casa Școalelor va putea întocmi un regulament tip pentru fiecare fel de comitet școlar.

Art. 198. — Toate dispozițiunile contrarii celor cuprinse în regulamentul de față sunt și rămân abrogate.

II.

Nr. 506 923.

Ordin Circular

cătră corpul didactic primar de toate categoriile și confesiunile din Județul Bihor.

În conformitate cu deciziunea Ministerului de instrucție Nr. 17589/923 referitoare la un început de descentralizare, Vă fac cunoscut, că cu începere dela 1 Martie a. c. Revizoratele școlare au fost trecute sub conducerea administrativă și sub controlul Direcțiunilor regionale. Astfel Revizoratul nostru a trecut sub controlul administrativ al Direcțiunii Regionale a învățământului din Oradea-mare, la care mai aparțin Revizoratele cu școalele din județele Sălaj, Satu-mare și Maramureș.

Corespondența privitoare la ordonanțarea lefurilor, indemnizațiilor și cheltuelilor materiale, până la nouă dispozițiunile rămâne în sfera de competență a Revizoratului. Chestiunile de numiri sau transferări în învățământ, în special cererile de concediu de aici înainte se vor rezolvi din partea Direcțiunii Regionale în temeiul raportului și opiniunii acestui Revizorat.

Cu începere dela 1 Aprilie personalul Revizoratului se va compune numai din un revizor de cl. I., un subrevizor pentru cancelarie, doi împiegați (funcționari) de cl. I., și un servitor de cancelarie, în fine câte un subrevizor pentru fiecare 100 de posturi învățătoarești. Acești subrevizori își vor avea reședința în centrul plaselor care li-se vor distribui spre controlare. Numărul subrevizorilor de plasă și reședințele lor vor fi determinate din partea Ministerului ulterior.

Ceea ce se aduce la cunoștința corpului didactic pentru orientare și conformare.

II.

Nr. ad 544.923,

Circular

cătră toate școlile primare urbane și rurale din Județul Bihor.

În baza ordinului și regulamentului referitor la Comitetele școlare dirigenții școlilor primare rurale și urbane vor pregăti imediat dar cel mult în 5 zile bugetele pe 1923 24.

Aceste bugete se vor redacta în câte 4 (patru) exemplare dintre cari un exemplar se va transpune imediat primăriilor comunale pentruca sumele din acel buget să se prevadă în bugetul comunei, un exemplar se va păstra în arhiv, iar 2 exemplare se vor înainta acestui Revizorat.

Dacă primăriile vor refuza susceperea în buget a cheltuelilor cerute, deciziunea referitoare se va apela la reprezentanța comunală, iar copia deciziunii se va înainta acestui Revizorat pentru afacere ulterioară.

Se atrage atențiunea tuturor dirigenților, că statul nu mai contribuie la susținerea materială a școlilor,

deci e datorică fiecăruia să se întrepună la primărie pentru asigurarea cheltuelilor.

Orice impediment al instrucțiunii regulate pe acest motiv se va atribui neglijenței dirigentului școlii și va fi urmărit în consecință.

În privința aceasta se atrage atențiunea asupra dispozițiilor din p. a (1.) al art. 40 din Regulament, care prevede, că sumele convenite școlilor se va impune din oficiu în bugetul comunei și se va vărsa comitetului cu precădere asupra oricărei subvenții către stat ori județ.

III.

No. 465/923.

Circular.

către toate școlile primare, de ucenici și agronomice.

Fiecare învățător este convins de rolul educativ ce-l au lecturile bune asupra tineretului precum și asupra adulților.

Pentruca și prin acest mijloc să putem ridica nivelul cultural al poporului din acest județ, în baza ordinului Nr. 5000/923 al Ministerului Instrucțiunii, Lichidatorul Directoratului General din Cluj ordonăm următoarele.

1. Pe lângă fiecare școală primară cu limba de propunere română se înființează câte o bibliotecă școlară.

2. Bibliotecile școlare vor cuprinde un număr de cărți potrivite cu priceperea elevilor și scopurile pe cari le urmărește educațiunea copiilor noștri cu considerare și la nevoile satelor și orașelor.

3. La procurarea cărților se va ține seamă, ca să nu ajungă în mâna tinerimei cărți cari inveniează sufletele plâpânde, ori excitează patimile și moravurile rele ale societății.

4. Se vor căuta cele mai potrivite broșuri în literatura românească atât pentru copii cât și pentru tinerimea care trece peste pragul școlii.

5. Unul dintre învățătorii școlii va fi încredințat cu administrarea bibliotecii culturii poporului. În această privință se va conforma Regul. Sfatului școlare Nr. 53000/1909.

6. Învățătorul bibliotecar va purta și câte un registru de circulație al cărților cari se cetesc trecând înrânsul numele elevului și titlul cărții.

7. Pentru complectarea bibliotecii școlare cu un număr mai însemnat de cărți învățătorii vor aranja la ocazii (Crăciun, Sf. Paști) și câte o producțiune cu cântece și declamări a cărui venit se va utiliza pentru sporirea bibliotecii.

8. Organele de control ale Revizoratelor școlare vor supraveghea orice procurare de cărți. În acest scop cu prilejul inspecțiunilor vor cere seamă și despre starea bibliotecii școlare, indicându-se constatările neregistrele ce se poartă din partea bibliotecarului.

9. Duminicile și sărbătorile sunt cele mai potrivite zile când se poate face distribuirea cărților, în zilele libere de cursuri, și când învățătorii au să se ocupe și de nevoile tinerimei adulte. În acest scop se poate combina acțiunea învățătorilor și cu activitatea societăților tineresti, reglementată cu ordinul nostru Nr. 1752 922.

10. Învățătorii vor urmări cu atențiune dezvoltarea gustului de citit prin constatarea și notarea cărților, cari sunt mai gustate de elevi și tinerime.

11. Pentru complectarea bibliotecii se vor încasa și taxele de câte 2 lei, toamna cu prilejul începerii învățământului, cari taxe se vor utiliza numai pentru bibliotecile școlare.

12. La sfârșitul anului școlar cu prilejul închierii cursurilor între datele statistice se vor fixa și datele privitoare la funcționarea bibliotecelor școlare, indicându-se numărul de cititori cu numărul de cărți citite.

Dacă acțiunea este vie, putem spera că cultura națională va fi efectivă și școala va avea și rezultate practice.

13. Pentru tinerimea adultă se va alcătui la fiecare bibliotecă școlară o secție deosebită care va cuprinde și cărți pentru îndrumarea poporului la industrie, comerț și întreprinderi bănoase. Nu vor lipsi nici biografiile oamenilor celebrii scrise pe graiul popular cari au descoperit în toate domeniile științei etc.

Oradea-Mare, la 12 Martie 1923.

IV.

Nr. 823/923.

Circular

către toți învățătorii maghiari dela școlile primare de stat.

În baza ordinului Nr. 26609 din 1923 al Ministerului Instrucțiunii din Bucur. și se comunică următoarele:

Deoarece în curând se împlinesc cinci ani dela Unirea țării române auri cu Patria mamă și de oarecând mai mare parte din membrii corpului didactic minoritari dela școlile statului de toate categoriile, licee, școli medii, profesionale, comerciale, normale, primare, etc. nu și au însușit îndeajuns limba statului și nu posedă cunoștințele necesare de limba și literatura română, Istoria Românilor, geografia și constituția patriei, cu toate că în anii trecuți s'au organizat în acest scop mai multe serii de cursuri, Ministerul aduce la cunoștința corpului didactic minoritar al statului că:

1. Obliga pe toți profesorii și învățătorii minoritari p'at și de stat că până la 1 Septembrie 1923, să știe românește.

2. Spre a proba aceasta, toți profesorii și învățătorii minoritari vor fi supuși unui examen care va consta din probe: a) asupra limbei și literaturii moderne românești, b) asupra Istoriei Românilor, c) Geografiei României și d) dreptul Constituțional.

3. Examenul va avea loc între 15 și 31 August și va fi organizat la centrele Circumscripțiilor școlare.

4. Toți învățătorii și profesorii minoritari dela toate școlile statului, fie că posedă un certificat, fie că nu posedă certificat de noștrificare, vor fi obligați la acest examen.

5. Vor fi scutiți de acest examen toți membrii corpului didactic cu limba de predare neromână cari

implinit 30 de ani în învățământ la 1 Sept. 1923, sau cari au trecut vârsta de 60 ani. De asemenea vor fi sculiți de exmane toți profesorii și învățătorii reactivați în mod provizoriu.

6. Membrii corpului didactic minoritari de la școlile stațuului cari nu se vor fi supus la acest examen se vor exclude din învățământ pe ziua de 1 Sept. 1923. Directorii școlilor vor explica învățătorilor maghiari acest ordin și despre luare la cunoștință vor lua dovadă de la fiecare învățător în parte și se va înainta Revizorașuului școlar până la 1 Aprilie 1923.

V.

Nr. 633—1923.

Circular

cătră toți membrii corpului didactic primar, de ucenici, școlii agronomice și grădini de copii din județul Bihor.

Se aduce la cunoștință, că Ministerul Instrucțiunii cu deciziunea Nr. 100132—1923 a instituit pe lângă minister o comisiune medicală, care va funcționa după următoarele norme:

1. Membrii corpului didactic de toate gradele, care au nevoie de concediu medical vor adresa cererile lor ministerului însoțite de un certificat medical. Sunt valabile certificatele medicilor funcționari publici sau instituțiilor sanitare puse sub controlul ministerului sănătății publice. Certificatele celorlalți medici vor fi admise numai dacă sunt semnate și de un medic funcționar public.

2. Direcțiunile respective din minister trimit aceste cereri comisiei medicale, care se întrunește în localul ministerului la 5 și 25 a fiecărei luni, sau în prima zi de lucru care le urmează în caz de sărbătoare. La caz de necesitate ține ședințe suplimentare.

3. Pentru cererile de concediu mai mare de 3 luni sau pentru cereri de prelungirea concediului după expirarea primului termen acordat, comisiunea poate cere examinarea solicitatorului. În București el se va prezenta comisiei medicale la minister, iar când bolnavul declară că nu poate părăsi casa comisiunea va delega pe unul din membrii săi pentru examen la domiciliu. În orașele din provincie bolnavul va fi examinat după cererea comisiei de un medic profesor universitar, medic șef de spital, de oraș sau județ iar la țară medicul de plasă, la domiciliul medicului sau al bolnavului, după împrejurări.

VI.

Nr. 548—923.

Circular

cătră toți membrii corpului didactic primar din județul Bihor.

În legătură cu ordinul de descentralizare se aduce la cunoștința învățătorilor, că atribuțiunile care se dau inspectoarelor de circumscripție sunt:

a) Fac numirile de suplinitor în învățământ în conformitate cu legile și regulamentele școlare,

b) Motivează absențele și acordă concedii până la o lună, cu dreptul de a le prelungi până la cel mult două luni pe an, cu avizul organelor administrative subalterne,

Girant respons: **P. Coroiu.**

c) Aprobă orarile și controlează listele de manuale didactice recomandate de școale,

d) Intocmesc tablourile statistice și țin la curent starea personală ale membrilor corpului didactic din circumscripțiile respective, comunicându-le și Ministerului,

e) Pregătesc proiecte de buget pentru școlile din circ. respectivă,

f. Aprobă rezultatele ale examenelor de absolvire, de diferență și a celor particulare, afară de examenele de capacitate ale școlilor normale și seminariilor, cari se aprobă de minister,

g) Recomandă pe membrii corpului didactic primar pentru examenele de definitiv și înaintare, precum și pe profesorii secundari pentru definitiv,

h) Fac propunerile pentru scoaterea la pensie a membrilor corpului didactic,

i) Fac repartițiile de ore în învățământul secundar, normal-primar, seminarial și profesional, potrivit dispozițiilor legilor și regulamentelor,

j) Își dau avizul pentru deschiderea și închiderea de școale particulare.

Revizor școlar.

Convocare

Convoc pe învățătorii din plasa Salonta și Cefa la o conferință extraordinară ce se va ține la 11 Aprilie n. crt. la școala primară de stat din Salonta-mare.

La ordinea zilei: Un memoriu asupra doleanțelor învățătoresți.

Iosif Neagrău (ss).

presidentul subsecției Salonta-Cefa.

INFORMAȚIUNI.

„Școala Nouă“ cu ordinul Nr. 795/923 a Directoratului Regional din Oradea-mare e decretată ca organ oficial și pentru școlile primare din județul Zălău.

Bugetele școlilor primare de stat sunt aprobate și ordonate. Sumele se pot ridica de la Revizor școlar contra unei chitanțe oficiale semnată de presidentul și casierul Comitetului școlar. D-nii în această oră sunt rugați a se prezent după bani întrucât se poate Lunea în restul săptămânii organele Revizoratului sunt la control.

LIBRARIA „CORVINA“ ORADEA-MARE
Plaza Unirii 16.

Cumpără tot felul de cărți românești și ungurești uzate. Primește cărți ungurești dând în schimb cărți literare românești.
Cere catalogul și ajutor de schimb.

București „Biharia“ S. A. Oradea-Mare